

**Årsregnskap
2021
for
Stortingets ombudsnemnd for Forsvaret**

Del VI. Årsregnskap

Ledelseskommmentar til årsregnskapet 2021

Innledning

Ombudsnemnda (tidligere: «Ombudsmannsnemnda») skal bidra til Stortingets kontroll med Forsvaret. Ordningen med å ha et eget ombud for Forsvaret ble etablert ved stortingsvedtak 21. april 1952. Med virkning fra 1. oktober 2021 har Ombudsnemnda fått en egen lov. Loven er på mange punkter og i sin kjerne en videreføring av instruksen fra 1952, som loven opphever. Virksomheten har samtidig med den nye loven endret navn fra Ombudsmannen for Forsvaret («Ombudsmannsnemnda») til Stortingets ombudsnemnd for Forsvaret («Ombudsnemnda»).

Ombudsnemnda oppnevnes av Stortinget for en periode på fire år og rapporterer til Stortinget om virksomheten i sin årsmelding. Årsmeldingen omtales som «Dokument 5» og behandles av Stortinget i løpet av vårsesjonen. For ytterligere innsikt i virksomhetens arbeid i 2021, vises det til årsmeldingen. Rapporten forventes å være ferdig innen 31. mars i år.

Virksomheten fører regnskap iht. kontantprinsippet.

Formål

Ombudsnemnda er et av Stortingets eksterne kontrollorganer og utfører sin virksomhet i tråd med lov om Stortingets ombudsnemnd for Forsvaret av 1. oktober 2021. Virksomheten har som formål å fremme og beskytte rettighetene og interessene til personer som har tjenesteplikt etter forsvarsloven og personer som har tjenestegjort i internasjonale operasjoner, og skal ved sitt arbeid søke å medvirke til å effektivisere Forsvaret. Ombudsnemnda skal også delta i internasjonalt arbeid.

Ombudsnemnda kommer sammen ved behov, og utfører tilsyn av og i tilknytning til militære leire, installasjoner og prosesser. I tillegg lar Ombudsnemnda seg informere regelmessig av Forsvaret på alle nivå. Det gjelder ikke minst de militære myndigheter og miljøer som arbeider med ivaretagelse av personellet.

Den daglige driften av virksomheten gjøres av forsvarsombudet og forsvarsombudets kontor. Foruten forsvarsombudet er kontoret besatt med en direktør i 100 % stilling, samt to kontomedarbeidere i 80 % stilling. I årets to første måneder hadde kontoret også en fagperson i midlertidig stilling. Forsvarsombudet er lønnet på årsbasis fastsatt av Stortingets presidentskap. Totalt utgjorde faste og midlertidige ansatte 3,78 årsverk i 2021. Medlemmene av ombudsnemnda tilkommer godtgjørelse etter statens satser for utvalgsgodtgjørelse.

Bekreftelse

Årsregnskapet er avlagt i henhold til bestemmelser om økonomistyring i staten, rundskriv R-115 fra Finansdepartementet om utarbeidelse og avleggelse av statlige virksomheters årsregnskap. Regnskapet gir et dekkende bilde av Ombudsnemndas disponible bevilgninger, regnskapsførte utgifter, inntekter, eiendeler og gjeld.

Vurderinger av vesentlige forhold

Den samlede ressursbruken ble holdt innenfor godkjent bevilgning.

I 2021 har Ombudsnemnda samlet disponert tildelinger på kapittel 42 post 01, på kr 7 975 000. Samlet tildeling består av opprinnelig tildeling for 2021 og overført mindreforbruk fra 2020, jf. bevilgningsrapporteringen note A. Virksomheten har regnskapsført utgifter på til sammen kr 7 720 939.

Dette ga virksomheten et mindreforbruk på totalt kr 254 061, fordelt med kr 87 370 på lønn og kr 166 691 på andre driftsutgifter.

Mindreforbruket på lønn skyldes hovedsakelig mindre møteaktivitet for nemndsmedlemmene enn opprinnelig planlagt, slik at *Annen oppgavepliktig godtgjørelse*, som inneholder konto for utvalgsgodtgjørelse til nemndsmedlemmene, ble noe lavere enn forventet. Se Fig. 1.

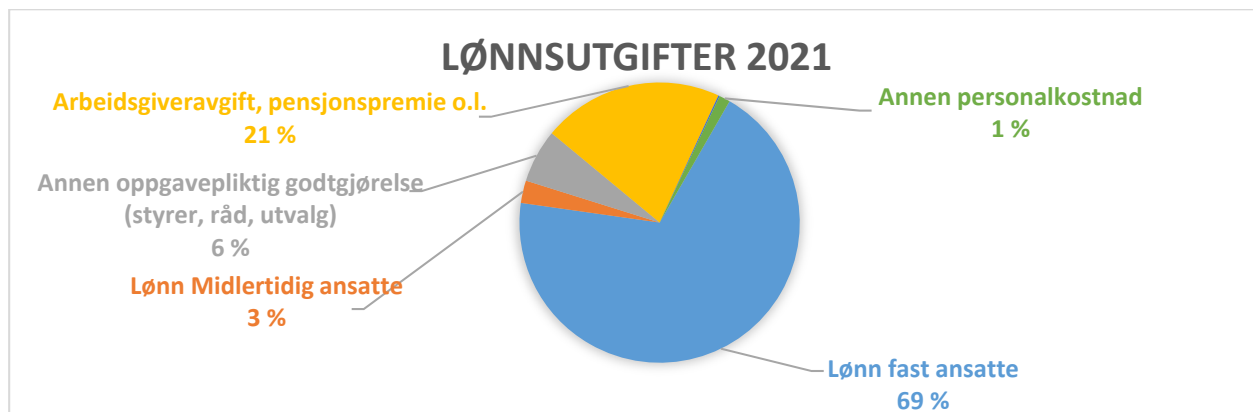

Fig. 1

Mindreforbruket på andre driftsutgifter skyldes i hovedsak lavere kostnader knyttet til reisevirksomhet gjennom året. Ombudsnemnda har, til tross for begrensninger grunnet smitteverntiltak, avholdt et fåtall fysiske møter og gjennomført 3 befaringer/tilsynsreiser. Videre deltok forsvarsombudet og direktøren på møte i regi av DCAF – den internasjonale foreningen blant annet for militære ombudsordninger – i Berlin. Andre planlagte reiser og møter har blitt gjennomført digitalt.

En av de lovbestemte arbeidsoppgavene til Ombudsnemnda er å delta i internasjonalt samarbeid. En viktig kilde til internasjonalt samarbeid for militære ombudsordninger er organisasjonen Geneva Centre for Security Governance, forkortet «DCAF», som nevnt ovenfor. Siden 2009 har DCAF arrangert en årlig internasjonal konferanse for militære ombudsordninger. Konferansen forkortes «ICOAF» (International Conference of Ombuds Institutions For The Armed Forces).

Neste ICOAF-konferanse blir holdt i Oslo i oktober 2022 med Ombudsnemnda som vertskap. Vi venter omkring 100 deltagere fordelt på mange land og flere kontinenter. I den forbindelse har Ombudsnemnda overført 50 000 Euro (NOK 497 825) til DCAF, som er medarrangør av konferansene ved siden av vertslandet. Bidraget er blant annet allokert til forberedende møter, utarbeidelse av faglig program, logistikk og sponsorbidrag til deltagere fra land som ikke har råd til å delta på konferansen på eget budsjett.

Det pågår også for tiden et arbeid med oppdatering av San Remo-manualen av 1994 om sjøkrigens folkerett, som i sin tid ble utarbeidet av en ekspertgruppe under ledelse av International Institute for Humanitarian Law i San Remo, Italia. Oppdateringen ledes av en internasjonal styringsgruppe oppnevnt av det samme instituttet i San Remo. Sett med norske øyne er problemstillingene innen sjøkrigens folkerett av stor betydning. Ombudsnemnda har sponset arbeidet med kr 150 000. Pengene skal gå med til å arrangere et seminar og et ekspertgruppemøte for revisjonsarbeidet i regi av Universitetet i Tromsø.

Totalt har Ombudsnemnda gitt økonomisk bidrag til internasjonalt arbeid på kr 647 655. Med referanse til Fig. 2 under, er dette ført i regnskapet under *Salg, reklame og representasjon*, som totalt da utgjør 36 % av *Andre driftsutgifter*.

Utgifter til konsulenter og kjøp av tjenester fra eksterne utgjorde 23 % av driftsutgiftene i 2021. Stortingets ombudsnemnd for Forsvaret har de senere år hatt behov for ekstern ekspertise i forbindelse med flere større utviklingsprosjekter, herunder overgangen til nytt saksbehandlings-/arkivsystem og digital forsendelse, samt gjennomgang og evaluering av IT-sikkerhet og utarbeidelse av personvernerklæring. Vi håper å kunne redusere konsulentandelen ved å kunne ansette en ny fagperson ved kontoret. Med dette forventer vi at lønnsandelen vil øke, og at konsulentandelen vil synke, i årene fremover.

ANDRE DRIFTSUTGIFTER 2021

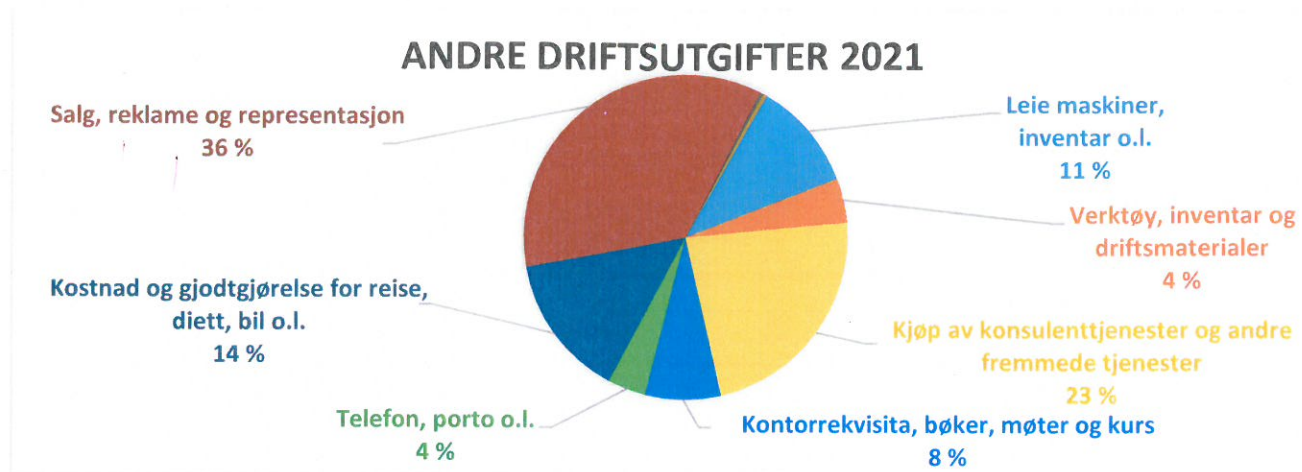

Fig. 2

Av mindreforbruket på kr 254 061, søkes kr 254 061 overført til budsjettet for 2022 iht. beregninger i note B i regnskapsoppstillingen.

Ombudsnemnda omfattes av nettoføringsordningen for merverdiavgift i staten som innebærer at mva. fra 2021 ikke belastes virksomhetens kapittel, men belastes felleskapittel 1633 i statsregnskapet. For 2021 har Ombudsnemnda belastet kapittel 1633 med kr 295 074.

Mellomværende med statskassen utgjorde pr 31.12.2021 kr 176 850. Som artskontorrapporteringen og note 8 viser, består dette av forskuddstrekk skatt.

Tilleggsopplysninger

Riksrevisjonen er ekstern revisor og bekrefter årsregnskapet for Stortingets ombudsnemnd for Forsvaret. Årsregnskapet er ikke ferdig revidert pr. 22.02.2022, men revisjonsberetningen antas å foreligge i løpet av 2. kvartal 2022. Den vil bli publisert på Stortingets ombudsnemnd for Forsvaret sine nettsider (www.forsvarsombudet.no), sammen med årsregnskapet så snart dokumentet foreligger.

Oslo, 22. februar 2022

Stortingets ombudsnemnd for Forsvaret

Roald Linaker
forsvarsombud

Prinsippnote til årsregnskapet

Årsregnskapet er utarbeidet og avlagt etter nærmere retningslinjer fastsatt i bestemmelser om økonomistyring i staten ("bestemmelsene"). Årsregnskapet er i henhold til krav i bestemmelsene punkt 3.4.1, nærmere bestemmelser i Finansdepartementets rundskriv R-115 av desember 2019.

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen og artskontorrapporteringen er utarbeidet med utgangspunkt i bestemmelsene punkt 3.4.2 – de grunnleggende prinsippene for årsregnskapet:

- a) Regnskapet følger kalenderåret.
- b) Regnskapet inneholder alle rapporterte utgifter og inntekter for regnskapsåret.
- c) Regnskapet er utarbeidet i tråd med kontantprinsippet.
- d) Utgifter og inntekter er ført i regnskapet med brutto beløp.

Oppstillingene av bevilgnings- og artskontorrapportering er utarbeidet etter de samme prinsippene, men gruppert etter ulike kontoplaner. Prinsippene samsvarer med krav i bestemmelsene punkt 3.5 til hvordan virksomhetene skal rapportere til statsregnskapet. Sumlinjen "Netto rapportert til bevilgningsregnskapet" er lik i begge oppstillingene.

Virksomheten er tilknyttet statens konsernkontoordning i Norges Bank i henhold til krav i bestemmelsene pkt. 3.7.1. Bruttobudsjetterte virksomheter tilføres ikke likviditet gjennom året, men har en trekkrettighet på sin konsernkonto. Ved årets slutt nullstilles saldoen på den enkelte oppgjørskonto ved overgang til nytt år.

Bevilgningsrapporteringen

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen omfatter en øvre del med bevilgningsrapporteringen og en nedre del som viser beholdninger virksomheten står oppført med i kapitalregnskapet. Bevilgningsrapporteringen viser regnskapstall som virksomheten har rapportert til statsregnskapet. Det stilles opp etter de kapitler og poster i bevilgningsregnskapet virksomheten har fullmakt til å disponere. Kolonnen samlet tildeling viser hva virksomheten har fått stilt til disposisjon i tildelingsbrev for hver statskonto (kapittel/post). Oppstillingen viser i tillegg alle finansielle eiendeler og forpliktelser virksomheten står oppført med i statens kapitalregnskap.

Artskontorrapporteringen

Oppstillingen av artskontorrapporteringen har en øvre del som viser hva som er rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter og en nedre del som viser eiendeler og gjeld som inngår i mellomværende med statskassen. Artskontorrapporteringen viser regnskapstall virksomheten har rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter. Virksomheten har en trekkrettighet på konsernkonto i Norges Bank. Tildelingene er ikke inntektsført og derfor ikke vist som inntekt i oppstillingen.

Regnskapstall i bevilgnings- og artskontorrapportering med noter viser regnskapstall rapportert til statsregnskapet. I tillegg viser noten til artskontorrapporteringen Sammenheng mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen bokførte tall fra virksomhetens kontospesifikasjon i kolonnen Spesifisering av bokført avregning med statskassen. Notene viser forskjellen mellom beløp virksomheten har bokført på eiendels- og gjeldskontoer i virksomhetens kontospesifikasjon (herunder saldo på kunde- og leverandørreskontro) og beløp virksomheten har rapportert som fordringer og gjeld til statsregnskapet og som inngår i mellomværendet med statskassen.

Virksomheten har innrettet bokføringen slik at den følger kravene i bestemmelser om økonomistyring i staten. Dette innebærer at alle opplysninger om transaksjoner og andre regnskapsmessige disposisjoner som er nødvendige for å utarbeide pliktig regnskapsrapportering, jf. bestemmelsene punkt 3.3.2, og spesifisering av pliktig regnskapsrapportering, jf. bestemmelsene punkt 4.4.3, er bokført. Bestemmelsene krever blant annet utarbeiding av kundespesifikasjon og leverandørspesifikasjon. Dette medfører at salgs- og kjøpstransaksjoner bokføres i kontospesifikasjonen på et tidligere tidspunkt enn de rapporteres til statsregnskapet, og innebærer kundefordringer og leverandørgjeld i kontospesifikasjonen.

Oppstilling av bevilgningsrapportering m/noter

OPPSTILLING AV BEVILGNINGSRAPPORTERING 31.12.2021							
Utgifts- kapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Note	Samlet tildeling*	Regnskap 2021	Merutgift (-) og mindreutgift
0042	Stortingets ombudsnemnd for Forsvaret	01	Driftsutgifter		7 975 000	7 720 939	254 061
1633	Nettoordning for mva i staten	01	Driftsutgifter		0	295 074	
<i>Sum utgiftsført</i>					<i>7 975 000</i>	<i>8 016 014</i>	

Inntekts- kapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Samlet tildeling*	Regnskap 2021	Merinntekt og mindreinntekt(-)	
5309	Tilfeldige inntekter	29	Ymse	0	6 540		
5700	Folketrygdens inntekter	72	Arbeidsgiveravg.	0	535 879		
<i>Sum inntektsført</i>					<i>0</i>	<i>542 419</i>	
Netto rapportert til bevilgningsregnskapet					7 473 595		

Kapital- kontoer		
60093001	Norges Bank KK/innbetalinger	7 250
60093002	Norges Bank KK/utbetalinger	-7 488 244
700070	Endring i mellomværende med statskassen	7 400
<i>Sum rapportert</i>		<i>0</i>

Beholdninger rapportert til kapitalregnskapet (31.12.)				
		31.12.2021	31.12.2020	Endring
700070	Mellomværende med statskassen	-176 580	-183 980	7 400

NOTE A FORKLARING AV SAMLET TILDELING UTGIFTER			
Kapittel og post	Overført fra i fjor	Årets tildelinger	Samlet tildeling
0042 01	375 000	7 600 000	7 975 000

NOTE B FORKLARING TIL BRUKTE FULLMAKTER OG BEREKNING AV MULIG OVERFØRBART BELØP TIL NESTE ÅR										
Kapittel og post	Stikkord	Mer- utgift (-) /mindre- utgift	Utgifts- ført av andre iht. avgitte belast- ningsfull- makter (-)	Merutgift (-)/ mindre- utgift etter avgitte belastnings- fullmakter	Mer- inntekter / mindre- inntekter (-) iht. mer- inntekts- fullmakt	Omdisponering fra post 01 til 45 eller til post 01/21 fra neste års bevilgning	Innspar- ringer (-)	Sum grunnlag for over- føring	Maks. overfør- bart beløp *	Mulig overførbart beløp beregnet av virksomheten
004201		254 061		254 061				254 061	380 000	254 061

*Maksimalt beløp som kan overføres er 5% av årets bevilgning på driftspostene 01-29, unntatt post 24 eller sum av de siste to års bevilgning for poster med stikkordet "kan overføres". Se årlig rundskriv R-2 for mer detaljert informasjon om overføring av ubrukte bevilgninger.

Forklaring til bruk av budsjettfullmakter

Mulig overførbart beløp:

Virksomhetens ubrukte bevilgning på kapittel/post 0042 01 beløper seg til kr 254 061,-. Da dette beløpet er innenfor grensen på 5% av årets tildeling, bes det om at hele beløpet på kr 254 061,- overføres til 2022.

OPPSTILLING AV ARTSKONTORAPPORTERINGEN 31.12.2021

	Note	2021	2020
Driftsinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Andre innbetalinger		0	0
<i>Sum innbetalinger fra drift</i>		0	0
Driftsutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Utbetalinger til lønn	2	4 373 357	4 352 371
Andre utbetalinger til drift	3	3 347 582	2 776 273
<i>Sum utbetalinger til drift</i>		7 720 939	7 128 645
Netto rapporterte driftsutgifter		7 720 939	7 128 645
Investerings- og finansinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet			
<i>Sum investerings- og finansinntekter</i>		0	0
Investerings- og finansutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet			
<i>Sum investerings- og finansutgifter</i>		0	
Netto rapporterte investerings- og finansutgifter		0	
Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten			
<i>Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten</i>		0	0
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten			
<i>Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten</i>		0	0
Inntekter og utgifter rapportert på felleskapitler *			
Gruppelivsforsikring konto 1985 (ref. kap. 5309, inntekt)		6 540	5 500
Arbeidsgiveravgift konto 1986 (ref. kap. 5700, inntekt)		535 879	530 124
Nettoføringsordning for merverdiavgift konto 1987 (ref. kap. 1633, utgift)		295 074	334 179
<i>Netto rapporterte utgifter på felleskapitler</i>		-247 344	-201 445
Netto rapportert til bevilgningsregnskapet		7 473 595	6 927 199

Oversikt over mellomværende med statskassen **

		2021	2020
Eiendeler og gjeld			
Skyldig skattetrekk		-176 580	-183 980
Sum mellomværende med statskassen	8	-176 580	-183 980

NOTE 2 UTBETALINGER TIL LØNN

	31.12.2021	31.12.2020
Lønn	3 137 436	3 516 100
Arbeidsgiveravgift	535 879	530 124
Pensjonsutgifter*	380 628	409 736
Sykepenger og andre refusjoner (-)	-6 912	-274 678
Andre ytelser	326 326	171 090
Sum utbetalinger til lønn	4 373 357	4 352 371
Antall årsverk:	3,78	4,19

*** Nærmere om pensjonskostnader**

Pensjoner kostnadsføres i resultatregnskapet basert på faktisk påløpt premie for regnskapsåret. Premiesats for 2021 er 12 prosent. Premiesatsen for 2020 var 12 prosent.

NOTE 3 ANDRE UTBETALINGER TIL DRIFT		
	31.12.2021	31.12.2020
Husleie	1 161 365	1 147 894
Andre utgifter til drift av eiendom og lokaler	226 668	173 337
Mindre utstyersanskaffelser	85 847	337 210
Leie av maskiner, inventar og lignende	213 274	175 998
Kjøp av konsulenttjenester	178 959	22 827
Kjøp av andre fremmede tjenester	268 237	237 003
Reiser og diett	279 409	226 418
Øvrige driftsutgifter	933 822	455 587
Sum andre utbetalinger til drift	3 347 582	2 776 273

NOTE 8 SAMMENHENG MELLOM AVREGNING MED STATSKASSEN OG MELLOMVÆRENDE MED STATSKASSEN.			
Del A Forskjellen mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen			
	31.12.2021 Spesifisering av <u>bokført</u> avregning med statskassen	31.12.2021 Spesifisering av <u>rapportert</u> mellomværende med statskassen	Forskjell
Finansielle anleggsmidler	0	0	0
<i>Sum</i>	0	0	0
Omløpsmidler	0	0	0
<i>Sum</i>	0	0	0
Langsiktig gjeld	0	0	0
<i>Sum</i>	0	0	0
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld	-288 393	0	-288 393
Skyldig skattetrekk	-176 580	-176 580	0
Skyldige offentlige avgifter	0	0	0
Annen kortsiktig gjeld	0	0	0
<i>Sum</i>	-464 973	-176 580	-288 393
Sum	-464 973	-176 580	-288 393